

Programes de Cooperació al Desenvolupament i Relacions Exteriors de la UE (2014-2020)

Oportunitats per a projectes
culturals dels operadors catalans

#EuropeCalls

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Servei de
Desenvolupament
Empresarial

sde

PONENT

Oriol Freixa i Matalonga

Expert en cooperació cultural internacional des de 1995

Programes de cooperació al desenvolupament d'organitzacions

Internacionals, Institucions de la Unió Europea (Comissió Europea,

Parlament Europeu i Consell de la UE) i

del Sistema de la Organització de les Nacions Unides (UNESCO i

PNUD).

PUNTS de vista personals i professionals

- Vida professional centrada en la cooperació cultural internacional
- Administrador/ Facilitador / Beneficiari
- Experiència en poder donar consells i veure quin son els reptes i les solucions als problemes

PUNTS CLAU de la Sessió

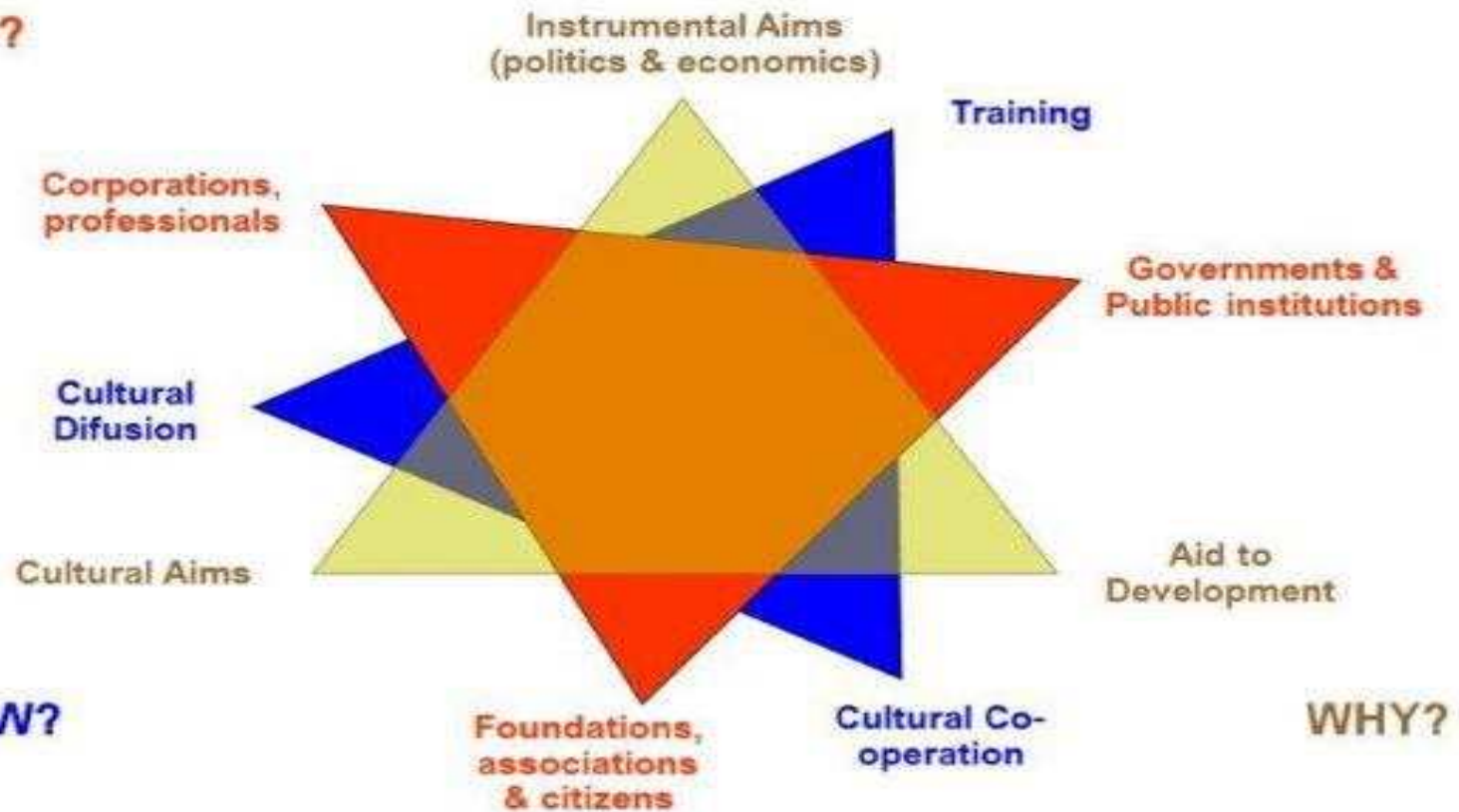
- La **Cultura contribueix al Desenvolupament (C+D)** i la seva **doble dimensió: exemples** de projectes globals
- C+D dins **la política de relacions exteriors i la política de desenvolupament de l'UE**
- **Programes principals de l'UE (CE):** passat 2007/2014 – futur 2014/2020 Exemples de programes i projectes concrets: CULTURESACP+ i *Culture for all Kosovo*
- Possibilitats, oportunitats: **recomanacions** pels operadors culturals catalans

Cooperació cultural internacional

Actors & Aims of International Cultural Co-operation

WHO?

Cultura i Desenvolupament

*“La cultura
és la fi i el mitjà
del desenvolupament”*

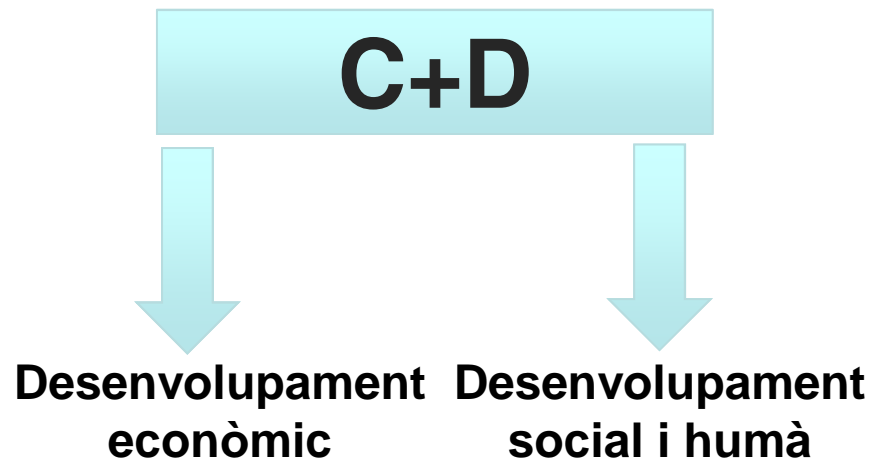
Leopold Sedar Senghor,
poeta i escriptor senegalès (1906-2001)

“Es la cultura la que ofrece el contexto, los valores,
la subjetividad, las actitudes y las aptitudes sobre las que
los procesos de desarrollo han de tener lugar”
Mondiacult 1982

Cultura i Desenvolupament (C+D)

- Dificultat en **conceptualitzar la CULTURA** : Moltes dimensions (identitat, coneixement, valors, sector d'activitat...)
- **Doble vector** dins dels processos de desenvolupament

Poder de la Cultura dins el desenvolupament: la doble dimensió

Dues dimensions de la Cultura

Com a vehicle de
desenvolupament econòmic
Com instrument de
cohesió social, estabilitat i del bon govern

Un doble factor **clau per lluitar contra la pobresa**

https://www.youtube.com/watch?v=TAG2-8_7Gvw

Poder de la Cultura dins el desenvolupament

- **Cultura com a vehicle de desenvolupament econòmic**

Creixement Econòmic

condició pel desenvolupament

Creixement

Llocs d treball

+ impostos

possibilitat de donar millor servei public

Suport a les Industries Culturals i Creatives (ICCs)

en totes les disciplines de **les arts**

des de **la creació, difusió i la distribució**

vinculant també **el patrimoni cultural tangible i intangible**

i les institucions i infraestructures culturals

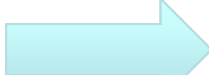

Poder de la Cultura dins el desenvolupament: contribució econòmica de la Cultura

- Mali: 5,8% de feina al 2004/ és del sector cultura i va contribuir en un 2,38% al PIB de 2006
- Marroc: Artesania, 19% del seu PIB nacional
- UE: + 7Mpersones treballen en ICCs (més que les Químiques o Automoció)

Constatació:

Extraordinària resistència a les crisis econòmiques i ben posicionades per continuar creixent en un futur

Problema: **Manca de dades**, necessitat d'estadístiques, necessitat d'indicadors **projecte CDIS**

<http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/cultural-diversity/cultural-expressions/programmes/development-indicators/>

Poder de la Cultura dins el desenvolupament

- **Cultura com instrument de cohesió social, estabilitat i bon govern**
 - Cultura com generadora d'idees i sentiments / creant compromís / empodera les comunitats / amplia les possibilitat d'elecció de les persones
 - Reforça habilitats de la gent / innova i crea / Creativitat porta a societats plurals obertes i socialment inclusives
 - Diàleg i respecte cultural facilita el bon govern nivell local/nacional/internacional
 - Cultura eina transversal sectors del desenvolupament : educació, salut, igualtat de gènere, medi ambient...
 - Cultura pot prevenir conflicte / reconciliació després d'un conflicte

Poder de la Cultura dins el desenvolupament: Històric

- **80s 90s : esforços internacionals** : Conferència Polítiques Culturals MEXIC 1982; **NUESTRA DIVERSIDAD CREATIVA**. Informe de la Comissió Mundial de C+D (informe Pérez de Cuéllar UNESCO, 1996). Dècada Mundial Desenvolupament Cultural UNESCO; Stockholm 1998
- **Declaració Universal de la Diversitat Cultural de 2001**
- **Informe de Desenvolupament Humà UNDP 2004** ‘La llibertat cultural en el món divers d’avui’
- **Convenció UNESCO 2005** : reconeixement formal de la contribució de la Cultura al Desenvolupament
- **Agenda Europea de la Cultura 2007**: compromís acció cultural interna i externa
- Conferències “**Cultura i creativitat como vectors de desenvolupament**” Brussel·les; Seminari Internacional de l’UE ‘Cultura i Desenvolupament’, Girona, Presidència Espanyola de l’UE
- **Estratègies de cooperació cultural pel desenvolupament** de les agències bilaterals de cooperació
- **Moviment a nivell global**: Declaracions C+D UN A Gral i aliança UNESCO + PNUD per incloure CULTURA als MDGS i els SDGs. Campanya ‘ *Place culture at the heart of development*’

Poder de la Cultura dins el desenvolupament: Exemples a nivell cooperació global

MDG Fund finestra temàtica C+D

- Demostrar la contribució de la Cultura al Desenvolupament sostenible i als objectius del mil·lenni.
- **18 grans projectes** a varies regions del mon amb un impacte estimat de 10M persones (directes/indirectes) finançats amb 96MUSD i implementats per les Agències de la ONU.

Poder de la Cultura dins el desenvolupament: Exemples a nivell cooperació global

MDG Fund finestra temàtica C+D

<http://unesco.internotron.net/knowledgeManagement/public/index.php?action=map&lng=es&mode=fullscreen>

Resultats:

2,3M persones beneficiades de noves polítiques i infraestructures culturals; 12.300 emprenedors culturals han accedit a nous mercats, 50 inventaris nous per protegir patrimoni cultural i natural; 1.1450 institucions culturals públiques han participat i creació de capacitats en 14.200 funcionaris

Exemples en vídeo:

Uruguai <http://www.unesco.org/new/es/culture/achieving-the->

Poder de la Cultura dins el desenvolupament: Exemples a nivell cooperació global

- **Enfortir el sistema de bon govern de la cultura en PVDs UNESCO / UE marc Convenció 2005**
Consolidar el bon govern de la cultura en els PVD a través d'assistències tècniques d'experts en polítiques culturals. Creació d'un banc d'experts.

Burkina Faso, Cambodja, Níger , Vietnam, Argentina
República Democràtica del Congo, Haití, Hondures,
Mauricio i Seychelles

Poder de la Cultura dins el desenvolupament: Exemples a nivell cooperació global

Fons Internacional para la Diversidad Cultural **international**

Creat al 2010 per la **Convenció UNESCO 2005** **fund for cultural**

Suport a projectes per dinamitzar el sector Cultural **diversity** Investing in creativity. Transforming societies.

Via la diversitat d'expressions culturals i el reforçament de les infraestructures institucionals necessàries per mantenir la viabilitat de les ICCs. Cooperació Sud-Sud i Nord- Sud Sud

Fins ara 4.7 M USD 71 projectes 43

països PVD

Àrees: polítiques culturals; enfortiment emprenedoria cultural; mapping

Poder de la Cultura dins el desenvolupament: reptes globals per C+D

- Reconèixer **el sector cultural com un sector prioritari d'intervenció** donant suport a les indústries creatives
- **Integrar la Cultura a totes las polítiques de desenvolupament sostenible** a nivell internacional, regional, nacional i local
- Convèncer als polítics responsables de les decisions i als actors socials locals de que **integrin els principis de la diversitat cultural i valors del pluralisme cultural en les polítiques, mecanismes i pràctiques públiques**, especialment gràcies a la

Rol de la Cultura dins les relacions exteriors de l'UE

Relacions Exteriors de l'UE amb països 3ers

Àmbits Específics

1. Política de Seguretat **EEAS**
2. Comerç amb 3ers països **TRADE**
3. Aspectes exteriors d'altres polítiques com **ENV/AGR...**
- 4. Política de cooperació al desenvolupament**

Rol de la Cultura dins les relacions exteriors de l'UE

Relacions Exteriors de l'UE amb països 3ers *Agenda Europea per la Cultura dins un món globalitzat 2007*

- Estratègia política cultural europea
- Principis de DIV CULTURAL i DIALEG INTERCULT
 - Intern i Extern

3 objectius

- 1.Promoure Diversitat Cultural
- 2.Promoure Creativitat +Creixement Econòmic + Creació de llocs treball
- 3.Promoure Cult com a element vital Relacions Exteriors

Rol de la Cultura dins les relacions exteriors de l'UE

Relacions Exteriors de l'UE amb països 3ers
*Agenda Europea per la Cultura dins un món globalitzat
2007*

Per dues vies:

- Integració dimensió cultural /composant cultural a tots els programes, polítiques i projectes de les àrees de relacions exteriors i desenvolupament
- Suport a accions culturals concretes :
Accés a la cultura com a prioritat

Rol de la Cultura dins les relacions exteriors de l'UE

Relacions Exteriors de l'UE amb països 3ers
*Agenda Europea per la Cultura dins un món globalitzat
2007*

Responsabilitats a la CE

DG EAC Política Cultural UE i UE amb 3ers

(ex Coop Proj 3ers: IND/CHI/BRA/MEX/SAF/CAN/AUS...)

DG DEV EuropeAid Política Cultural amb PVD

(ACP, EaP Southern & Eastern Europe, ALAT, Asia)

DG ENLARG Política Cultural amb Veïns i Pre - Accés

Politiques de cooperació de l'UE : Com?

Agenda for Change COM 2011

Augmentar l'impacte de les Polítiques de Desenvolupament

Acció, política i regles de la cooperació

sota els principis de sectors prioritaris i concentració de

l'ajuda.

On hi ha més necessitat

en

sectors prioritaris

de manera efectiva i eficaç

buscant nous models de finançament, coordinació dels

Polítiques de cooperació de l'UE : Àmbit geogràfic

Països ACP

Europa del Veïnatge

Llatinoamèrica i Carib no ACP

Àsia i Àsia Central

Regió del Golf

UE candidats (IPA): ALB BH MONT FYROM SERB TUR ICE KOS

https://ec.europa.eu/europeaid/countries-territories-and-regions-where-we-are-active_en

Politiques de cooperació de l'UE : Sectors d'intervenció

Agenda for Change COM 2011

2 àrees globals prioritàries:

1/ Drets humans, democràcia i bon govern

societat civil, sensibilització, gènere, autoritats locals,
migracions, pau & seguretat

2 / Creixement inclusiu i sostenible

agricultura sostenible, energia, salut, educació, llocs de
treball, protecció social, negocis, integració regional i

Polítiques de Cooperació de l'UE: lloc de la Cultura

Agenda for Change COM 2011

Cultura no és una prioritat ni un sector d'intervenció prioritari

Però els instruments de finançament i marcs legals

donen l'oportunitat d'incloure la Cultura com a sector important de cooperació, part integral del desenvolupament per assolir objectius de cooperació de l'UE

EN LA DOBLE DIMENSIÓ

Econòmica

Social

Polítiques de Cooperació de l'UE: lloc de la Cultura

Com els projectes de cooperació culturals poden contribuir a les prioritats d'aquestes polítiques?

- Projectes que demostrin **impactes en el creixement econòmic i desenvolupament sostenible**
- Projectes que il·lustren com els operadors culturals i el sector pot contribuir a **reforçar els drets humans, democràcia i el bon govern**
- Projectes que tinguin **impacte en altres camps del desenvolupament** (salut, medi ambient, igualtat de gènere, inclusió social, educació...)

Polítiques de cooperació de l'UE : Dades clau

La UE és el donant líder de cooperació de tot el món

El **50%** de l'ajuda global al desenvolupament

En 2012, la CE ha destinat més de **13.500 M €**

Presència: Delegacions de l'UE a **140 països**

Organització bàsica: EEAS orientació política -

Europeaid (DG DEVCO) dissenya polítiques i implementa
ajuda

Política de Cooperació de la CE: Instruments financers de cooperació

- **Períodes 2007-2014 i 2014 -2020**

Les activitats del sector cultural i dels operadors culturals poden integrar-se en 3 instruments principalment:

DCI

Instrument de cooperació al desenvolupament

EIDHR

Instrument europeu per democràcia i drets humans

FED

Fons europeu de desenvolupament

Política de Cooperació de la CE: Instruments financers de cooperació

Programes temàtics dins els instruments financers

2007-2014

- **Investing in People** Cultura i Creativitat /Desenvolupament Humà i Social / 226M€
50M€ per Cultura ; Africa i Amèrica Llatina
- **EIDHR** +1.000M€ per projectes en suport als D humans i processos democràtics/ Eixos temàtics: suport accions no governamentals / econòmic - social - drets culturals . 100 projectes dins dels 1300 finançats

2015-2020 (en programació)

- Nou Programa **GPGC** Global Public Goods & Challenges
- **EIDHR**

Política de Cooperació de la CE: Instruments financers de cooperació

Instruments geogràfics:

Programes Bilaterals

- ✓ Programes indicatius nacionals on cultura és prioritat
ZIM/ETI/TANZ/ALG/TUN...
- ✓ Societat Civil (NSA LA): GUIBI/ MAUR/BEN/HAI...
- ✓ IPAs: Instruments de pre-accés (*Culture for All Kosovo*)
- ✓ PLANS UNESCO per Mali (Tomboctou) o Síria (tràfic il·lícit de bens culturals)

Programes Regionals

- ✓ **FED** pels 79 països ACP (exemple: ACP Cultures+)
- ✓ **Veïnatge ENPI – ENI** 17 països -ex TACIS i MEDA-
 - Sud mediterrani (Euromed Audiovisual)
 - Europa del est (EaPCP - Culture Prog)
 - Altres: programa cooperació transfronterera i CIUDAD
(cooperació desenvolupament urbà i diàleg)

Política de Cooperació de la CE: Finançament - Procediment

Multi programa anual de convocatòries

Convocatòries: *Calls for proposals / Calls for tenders*

Publicació a la web de EuropeAid:

https://ec.europa.eu/europeaid/node/22_en

Política de Cooperació de la CE: Finançament - Procediment

CONVOCATORIES

Oberta proposta completa , mínim 90 dies entre PUB
i Deadline

Restringida nota conceptual mínim 45 dies entre
PUB i Deadline

proposta completa, mínim 45 dies entre PUB
i Dline

Preguntes 21 abans del deadline i respostes 11 dies abans del
deadline

Registre PADOR – Obligatori : *Potential Applicant Data On-Line*

Política de Cooperació de la CE: Finançament - Procediment

CONVOCATORIES: Línies directrius *Guidelines*

- ✓ Formulari – *application form*
- ✓ Objectius de la convocatòria
- ✓ Prioritats i temes
- ✓ Si convocatòria restringida: Nombre de *concept notes* a ser elegides
- ✓ Regles d'elegibilitat
- ✓ Procediment de selecció i criteris

ACP Cultures+ : Programa ACP/UE de suport als sectors culturals ACP

Programa de suport als sectors culturals en els països ACP

- Fons d'ajuda audiovisual més important per aquests països
- Fons del FED (10é FED)
- 3er programa de suport des de 2001.
- Fusió de dos programes (cultures i audiovisual finançats pel 9é FED)
- De 2008 a 2013: 30M€

ACP Cultures+ : Programa ACP/UE de suport als sectors culturals ACP

Eligibilitat

Convenció de Cotonou

79 països ACP

Però també: UE MS, L

OCTs

ACP Cultures+ : Programa ACP/UE de suport als sectors culturals ACP

Raó d'aquest suport

Cultura té un lloc clau dins la relació UE –ACP

- Art 27 de l'acord de Cotonou
- Reunions ministres de la cultura

Dakar 2003, Santo Domingo 2006 / 1er festival ACP

2006

- Declaració de Bruxelles 2012

ACP Cultures+ : Programa ACP/UE de suport als sectors culturals ACP

Esperit del programa

Cinema + Audiovisual + Sector Cultural te potencial de crear recursos i llocs de treball contribuint a la integració dels països ACP al comerç mundial. Vinculant-ho a les estratègies de desenvolupament i reducció de la pobresa és un veritable vector de desenvolupament i un generador d'expressions artístiques.

Objectius

- Enfortir la creació i producció bens/serveis ACP integrant-los amb els circuits de difusió
- Donar suport al accés als mercats pels bens i serveis culturals ACP
- Enfortir les capacitats dels professionals ACP del sector de la cultura

ACP Cultures+ : Programa ACP/UE de suport als sectors culturals ACP

Eixos d'acció

Audiovisual

ICCs

Support complet al procés de creació cultural

producció, difusió, promoció i circulació

Reglamentació, professionalització

ACP Cultures+ : Programa ACP/UE de suport als sectors culturals ACP

Com funciona?

- **Estructurat a partir de convocatòries** gestionades pel Secretariat dels països ACP a Brussel·les. 2 convocatòries en 18 mesos (2012 i a finals de 2013)
- **Finançats** 57 projectes amb un total de més de 23M€ (2a convocatòria es varen presentar quasi 300 propostes).
- **Resultats concrets/Impacte:** Projectes finançats en més de 60 països ACP en les 6 regions ACP. Implicant 117 operadors culturals ACP i 41 europeus en consorcis 30M € en dues

convocatòries.

ACP Cultures+ : Programa ACP/UE de suport als sectors culturals ACP

Aspectes pràctics de les convocatòries

- Límits de finançament : 50 000 a 500 000 €
- Percentatges mínims: 20% lot 1 (només producció films); 50% per la resta
- Percentatge màxim 40 % (producció film) et 80% (resta) dels costos elegibles : Problema en trobar la resta del finançament
- Llista de països elegibles : ACP / UE /Candidats UE/ OCTs
- Menys complicats: han passat de 45 a 28 pàgines
- Publicats en 4 llengües FR EN ES PT
- Film : No Beta, només un JPEG.

ACP Cultures+ : Programa ACP/UE de suport als sectors culturals ACP

<http://www.acpculturesplus.eu>

Projectes beneficiaris:

<http://www.acpculturesplus.eu/?q=fr/content/projets-b%C3%A9n%C3%A9ficiaires>

Culture for all Kosovo coordinat per la Fundació Interarts

Agència privada fundada el 1995 amb projecció

internacional dedicada a:

- donar suport al disseny de polítiques culturals,
- contribuir als processos de desenvolupament des del sector cultural,
- facilitar la transferència de coneixements i informació en cultura.

Àrees d'activitat: polítiques culturals, cooperació cultural, drets culturals, economia creativa i cultural.

Culture for all Kosovo coordinat per la Fundació Interarts

- Patronat i equip executiu amb experiència internacional
- Més de 1.000 projectes
- 50 països en 3 continents
- 3 plataformes de *lobby* internacional per la cultura
- 10 pàgines web internacionals 2 xarxes socials
- 1 butlletí electrònic mensual

Culture for all Kosovo coordinat per la Fundació Interarts

inter
arts

Principals programes/projectes des de 2000

Culture for all Kosovo coordinat per la Fundació Interarts

Programa IPA a Kosovo - gestionat per l'Oficina UE a Kosovo

Call for tender EuropeAid

Consorti Interarts (líder) + Culture Action Europe + ARCS
Arci

2 anys per implementació 2015-2016

www.interarts.net

Culture for all Kosovo coordinat per la Fundació Interarts

Context:

- **Cultura no és una prioritat**
 - Pocs projectes implementats
 - **Potencial cultural** com vector econòmic i social i de reconciliació
- quasi no ha estat explotat**

Població

1,7 m habitants
90% Albanesa
5%Serbia

Context

- Independència
Febrer 2008
- 108 EM UN l'han reconegut
- 23 dels 28 EM UE l'han reconegut

Religions

Islam
Catòlica
Ortodoxa

Culture for all Kosovo

Suport estratègic al sector cultural kosovar

Creació de capacitats als operadors per
**mobilitzar recursos Canvi pels
operadors kosovars: 1a font estable de
finançament**

1a estudi i

Culture for all Kosovo

Contribuir al desenvolupament cultural i sòcio- econòmic donant **suport al sector cultural kosovar** :

- **Promoció i difusió cultural**
- **Promoció educació inclusiva població jove/infants**

Culture for all III Kosovo

Components del projecte:

- ✓ Suport operadors culturals públics/privats
- ✓ Suport a activitats culturals
- ✓ Promoció cooperació entre fronterera i intercanvis
+suport xarxes + mobilitat actors in/out
- ✓ Increment del perfil internacional cultural
- ✓ Kosovo-wide childrens festival

Consells als operadors culturals interessats

- Experiència en el camp de **la cooperació cultural** (treball en consorcis o projectes a nivell local/regional/ nacional/europeu/internacional)
- **Capacitat en el camp de la cooperació** i en projectes multidisciplinaris
- Si ja teniu projectes cooperació europea (pas previ) fer el salt no és difícil (coses bones i dolentes de la internacionalització) però hem de **trencar el gel / la por**.
- **Networking**: presència fòrums/trobades... aprofitar-les per fer contactes internacionals
- Tenir molt clar **el cicle de projecte**

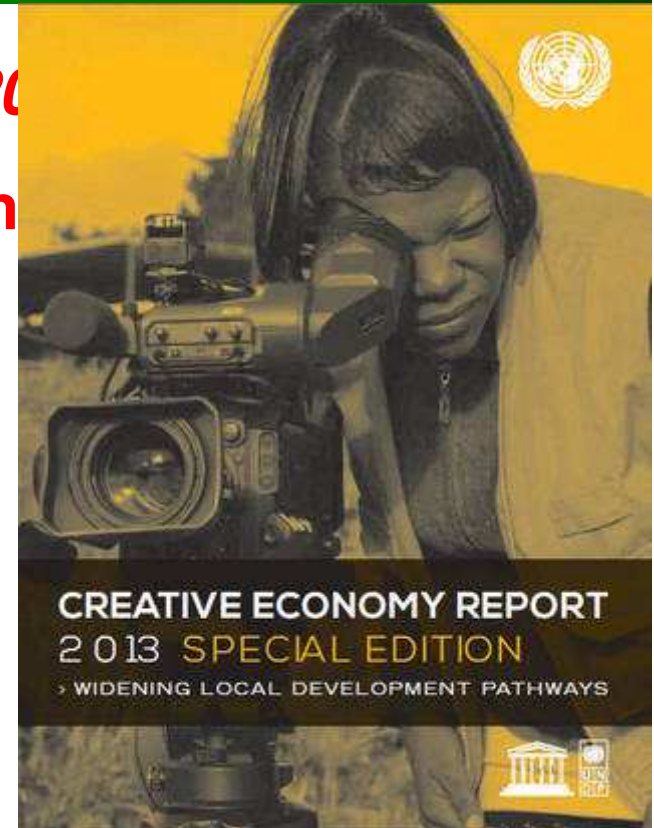
([http://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/methodology-aid-](http://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/methodology-aid-delivery-methods-project-cycle-management-200403_en_2.pdf)

[delivery-methods-project-cycle-management-200403_en_2.pdf](http://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/methodology-aid-delivery-methods-project-cycle-management-200403_en_2.pdf))

Consells als operadors culturals interessats

El Informe sobre Economía Creativa 2013
Ampliant les vies pel desenvolupament
UNESCO / PNUD

Informe en pdf:

- <http://www.unesco.org/culture/pdf/creative-economy-report-2013-es.pdf>

MOLTES GRÀCIES!

Oriol Freixa Matalonga

oriolfreixa@hotmail.com